

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

"1- Türkiye Cumhuriyeti coğrafyasının belli bir kesimi olan Gelibolu Yarımadası tarihi milli parkı bünyesinde sadece buraya has suç tiplerinin ortaya konması bu coğrafyada yaşayanlarla bu coğrafya dışında yaşayanlar arasında bir eşitsizlik meydana getirmektedir. Sönmemiş sigara dahi atmanın cezası milli park sınırları içinde 2 seneden aşağı olmamak üzere hapisle cezalandırılması milli park dışında sönmemiş sigara atmanın hiçbir yaptırımının bulunmaması açıkça Anayasanın 10. maddesine aykırılık teşkil etmektedir.

2- 6/1. maddenin (a) ve (b) bentlerinde belirlenen yerler dışında geceleme ve ateş yakmak vs. eylemler cezalandırılmış olup suçun işleneceği yerin belirleme vasfı idareye bırakılmıştır. Oysa Anayasanın 38/8. maddesine göre idare kişi hürriyetinin kısıtlanması sonucunda olan bir müeyyide uygulayamaz. Burada idare dolaylı yoldan kişi hürriyetini olağan üstü bir biçimde sınırlayacak bir uygulama yapabilecek hale gelmiştir. Bu dahi Anayasanın 38/8 maddesine aykırılık teşkil etmektedir.

3- 6/1. maddede belirtilen özellikle (b), (c) ve (d) bentlerinde öngörülen eylemlere 2 ve 4 yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezası öngörülmüş olup genel hükümlere göre bu şahsi hürriyeti bağlayıcı cezaların üst sınırı 24 senedir. Yasakoyucunun ceza tayin ederken sınırsız bir güçle donatılmadığı suç siyaseti ve ceza politikası gibi temel gerekçelerin yanında Anayasanın 13. özellikle 13/2 maddesinde yazılı olan temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılmasının demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı olamayacağı bir gerçektir. Alt sınırı 2 yıldan başlayan cezaların üst sınırları belli edilmemiştir. Bu tür eylemlerin milli park içinde böyle ağır cezalarla yaptırıma bağlanması sosyal adalet ve güven duygularını zedelemekte olup, yarımada da yaşayanların geleceklerini ve toplumsal barışını tehdit eder bir biçime dönüşmüştür.

Ayrıca bu cezalar için 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkındaki Kanunun 4 ve 6 maddelerinin uygulanamayacak olması dahi açıkça Anayasanın 13/1. maddesinde yazılı temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılmasının Anayasanın özüne ve ruhuna uygun olarak gerçekleştirilmediğini göstermektedir. Maddenin genel gerekçelerinde bu fiillerin işlenmesi halinde milli parka vereceği zararların büyüklüğü ve telafisinin imkansızlığı gibi nedenlerle yasaklanan bu fiillere verilecek cezaların caydırıcılığını sağlamak amacı ile 647 sayılı Kanunun 4 ve 6 maddelerinin uygulanmaması hükmünün getirildiği ifade edilmiş, ayrıca ormanların dikkatsizlik ve tedbirsizlikle yanmasına sebebiyet verenler ile kasten orman yakanlara verilen cezaların caydırıcılığını temin etmek amacı ile de 4 ve 6. maddenin uygulanmaması esasının getirildiği dile getirilmiştir. Oysa terör amaçlı orman yakanlara 4. ve 6. maddenin uygulanması yasaklanmamıştır.

6/1 maddede yazılı eylemler ülkemizin ve dünyanın hiçbir yerinde bu denli ağır bir yaptırıma tabi tutulmamıştır. Bunlar hakkında 647 sayılı Kanunun 4 ve 6. maddenin uygulanmaması insaf ve adalet duygularını sarsacak bir mahiyet arz etmektedir. Sırf tehlike suçlarında bu denli yüksek cezanın öngörülmesi ve cezaların tedbire çevrilip ertelenmemesi bile Anayasanın 10, 13, 38. maddelerine aykırılık teşkil eder, bu durumda yarımada için olağan üstü suç ve cezalar öngörüldüğü gibi bu cezaların tedbire çevrilmemesi ve ertelenmemesi dahi bir haksızlığa yol açabilecek mahiyettedir.

4533 sayılı Yasanın 4. fıkrasında 2. ve 3. fıkra da belirtilen suçların işlenmesi nedeni ile özel bir düzenleme yapılmış olup 2. fıkra da herhangi bir suç bulunmayıp 1. fıkra da belirtilen suçların cezaları yer almaktadır. Bu tasnifte de yanlışlık olup 1. fıkra da belirtilen eylemler nedeni ile herhangi bir orman yanması durumunda zaten 1. fıkra değil 3. fıkranın uygulanması gerekir yani tedbirsizlik veya dikkatsizlik sonucu orman yangınına sebebiyet vermek sönmemiş sigara atmak yolu ile de oluşabileceğine göre bu tarz işlenen bir suçta 1. fıkra da değil 3. fıkra uygulanacağından 1. fıkra da belirtilen eylemlerle orman yanması durumunda hiçbir şekilde 1. fıkra değil 3. fıkra uygulanacağından 4. fıkra da belirtilen uygulamanın yapılması mümkün değildir. Zira 1. fıkra da belirtilen eylemlerden dolayı orman yandığı takdirde 1. fıkra değil doğrudan 3. fıkranın uygulanması gerekeceğine göre 4. fıkra da yeralan 2. fıkra da yeralan suçların işlenmesi durumunda yanan orman alanı ile ilgili düzenleme yasanın sistematığına uygun değildir. Ayrıca 7. ve son fıkra da 2, 3 ve 4. fıkra da gösterilen cezalar için 647 sayılı Kanunun 4 ve 6. maddesinin uygulanmayacağı ifadesi bir çelişki meydana getirmektedir. Maddede yer alan tüm cezaların hakkında 647 sayılı Kanunun 4 ve 6 maddelerinin uygulanmaması gerekeceği ifade edilmeli idi, çünkü bu durumda maddenin 5. fıkrasında yeralan terör amacı ile orman yakanlar hakkındaki cezaları belki süre itibarı ile haklarında 647 sayılı Kanunun 4 ve 6. maddeleri uygulanmayacağı düşünülebilirse de bunun istisna edilerek sadece 2, 3 ve 4. fıkra da gösterilen cezalar için 647 sayılı Kanunun 4 ve 6. maddelerinin uygulanmayacağının dile getirilmesi belirtilen Anayasa maddelerine aykırı düşünülmektedir. Kanunun genel gerekçesinde 17. maddede 647 sayılı Kanunun 4 ve 6. maddelerinin uygulanmayacağı hükümler olarak 4533 sayılı Yasanın 6/1. maddede belirtilen eylemlerin cezası ile 3 ve 4. fıkra da öngörülen eylemlerin cezalarında 647 sayılı Kanunun 4 ve 6. maddelerinin uygulanmayacağı öngörülmüş olup 5. fıkra da öngörülen terör amaçlı eylemlerle ilgili bir izahat genel gerekçe de yer almamıştır.

Cezaların caydırıcılığını sağlamak amacı ile taksirli ve 6/1. maddede yazılı herhangi bir sonuç doğurmayan mücerret tehlike suçlarında olağanüstü nitelikteki cezalara birde 647 sayılı Kanunun 4 ve 6. maddelerinin uygulanamayacak olmasının Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının iptal gerekçesi yapılan 10, 13 ve 38. maddelerine aykırı olduğu düşünülmektedir.

Sonuç olarak daha önce Anayasa Mahkemesi'ne 4533 sayılı Yasa'nın 6/1-b bendinde yazılı suça aynı maddenin 2. fıkrası uyarınca öngörülen cezanın Anayasanın 10. maddesinin aykırılığı ileri sürülerek Mahkememizce yapılan ve Anayasa Mahkemesi'nin 2001/143 sayılı esasındaki inceleme ile birlikte bu sefer 4533 sayılı Yasanın 6. maddesinin bir bütün olarak özellikle 6/1. maddesinde öngörülen bütün eylemlerin bu eylemlere öngörülen cezaların 3. bentte tedbirsizlik ve dikkatsizlik sonucunun orman yangınına neden olmak eyleminden dolayı yapılan düzenlemenin ve maddenin son fıkrasında belirtilen eylemler nedeni ile verilen cezaların 647 sayılı Kanunun 4 ve 6. maddelerin uygulanamayacak olmasının 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 10, 13 ve 38. maddelerine aykırı olduğu yönünde ciddi itiraz ve gerekçeler bulunduğundan Anayasa Mahkemesince re'sen dahi tesbit edilecek esaslar doğrultusunda durumun değerlendirilmesi hususunda dosyanın tasdikli bir örneğinin çekilerek Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesine gerekirse Mahkemesince her iki iptal davasının birleştirilmesine Anayasanın 152/1. maddesi uyarınca davanın geri bırakılmasına karar verildi.""